COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.6.2026
COM(2026) 221 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Poloniei

{SWD(2026) 221 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Poloniei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.

(2) La 16 iulie 2025, Comisia a adoptat propunerea de regulament de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509 ([2]). Propunerea urmărește să sporească eficacitatea finanțării din partea

[1] Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime,

Uniunii prin reducerea fragmentării arhitecturii financiare și să sprijine statele membre în coordonarea politicii lor economice în concordanță cu articolul 175 din TFUE.

(3) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2026, în care nu a identificat Polonia printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, o recomandare de recomandare a Consiliului privind capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun pentru 2026 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([3]) la 21 aprilie 2026 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea referitoare la capitalul uman la 9 martie 2026.

(4) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperative de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. Semestrul european este aliniat la Busola pentru competitivitate, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre ale UE sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(5) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ([4]). Planurile de redresare și reziliență (PNRR), împreună cu finanțarea oferită în cadrul politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea priorităților de politică ale semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate provocările sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.

(6) La 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară din 2026 pentru Polonia. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și s-a făcut bilanțul implementării de către Polonia a PNRR. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Polonia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Polonia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale

---

prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509, COM/2025/565 final. Regulamentul propus face în prezent obiectul negocierilor cu colegiuitorii.

[3] JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

[4] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

(7) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, pe baza evaluării și a recomandării Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Poloniei ([5]). Planul vizează perioada cuprinsă între 2025 și 2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 6,3 % în 2025, 4,4 % în 2026, 4,0 % în 2027 și 3,5 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime de creștere cumulate calculate prin raportare la anul de bază 2023 de 19,6 % în 2025, 24,9 % în 2026, 29,9 % în 2027 și 34,4 % în 2028. Pentru perioada 2025-2028, aceste rate maxime de creștere a cheltuielilor nete coincid cu traiectoria corectivă, conform recomandării formulate de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE la 21 ianuarie 2025, cu scopul de a se pune capăt situației de deficit excesiv ([6]). Pe baza evaluării de către Comisie a măsurilor eficace, efectuată la 3 iunie 2026 ([7]), procedura de deficit excesiv pentru Polonia se suspendă.

(8) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea în mod coordonat a clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare ([8]), iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Poloniei, Consiliul a adoptat, la 8 iulie 2025, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Poloniei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate ([9]). Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) îi permite Poloniei să acorde din nou prioritate cheltuielilor publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari pe o perioadă mai îndelungată să nu pună în pericol sustenabilitatea bugetară pe termen mediu.

(9) La 30 aprilie 2026, Polonia și-a prezentat Raportul anual pe 2026 privind progresele înregistrate ([10]), referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale

---

5 Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Poloniei (JO C, C/2025/642, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/642/oj.

6 Recomandare a Consiliului cu scopul de a pune capăt situației de deficit excesiv în Polonia, adoptată la 21 ianuarie 2025. Toate documentele referitoare la procedura de deficit excesiv pentru Polonia pot fi consultate la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Poland_en.

7 Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții intitulată „Semestrul european 2026 – pachetul de primăvară”, COM(2026) 200 final.

8 Comunicarea Comisiei intitulată „Integrarea unei creșteri a cheltuielilor pentru apărare în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere”, Bruxelles, 19 martie 2025, C(2025) 2000 final.

9 Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2025 care permite Poloniei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263 (Activarea clauzei derogatorii naționale) (JO C, C/2025/3971, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3971/oj.

10 Rapoartele anuale pe 2026 privind progresele înregistrate sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Polonia cu privire la progresele realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241. Raportul privind măsurile luate în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive este integrat în Raportul anual privind progresele înregistrate.

(10) Creșterea PIB-ului real în anul 2025 a fost de 3,6 %, iar inflația IAPC a fost de 3,3 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB-ul real va crește cu 3,5 % în 2026 și cu 2,8 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 3,6 % în 2026 și de 2,9 % în 2027.

(11) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([11]), deficitul public al Poloniei a crescut de la 6,4 % din PIB în 2024 la 7,3 % din PIB în 2025. Creșterea deficitului în 2025 reflectă în principal creșterea cheltuielilor cu livrările de echipamente militare, salariile din sectorul public și prestațiile sociale. Pe baza măsurilor de politică cunoscute până la data-limită a prezentei analize, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că deficitul va fi de 6,5 % din PIB în 2026 și de 6,3 % din PIB în 2027. Scăderea din 2026 reflectă în principal restricțiile privind cheltuielile finanțate la nivel național, în special în ceea ce privește remunerarea angajaților și investițiile, precum și noile măsuri discreționare de creștere a veniturilor. Scăderea deficitului în 2027 reflectă în principal măsurile discreționare adoptate privind veniturile.

(12) Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară ([12]), care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una expansionistă în 2025, de 1,3 % din PIB. Se preconizează că în 2026 aceasta va continua să fie expansionistă, de 0,3 % din PIB, și că în 2027 va fi contracționistă, de 1,7 % din PIB.

(13) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([13]), deficitul public al Poloniei a crescut de la 54,8 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 59,7 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Creșterea ratei datoriei în 2025 reflectă în principal deficitele ridicate și ajustările datorie-deficit cu efect de creștere a datoriei legate de investițiile în apărare. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a prezentei analize, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că ponderea datoriei în PIB va crește la 64,5 % până la sfârșitul anului 2026 și va continua să crească la 68,3 % până la sfârșitul anului 2027. Creșterea în 2026 și 2027 reflectă în principal deficitele ridicate și ajustările datorie-deficit cu efect de creștere a datoriei.

(14) Pe baza datelor furnizate de Eurostat[14], cheltuielile publice totale pentru apărare în Polonia s-au ridicat la 3,4 % din PIB în 2025. Potrivit previziunilor Comisiei din

---

11 Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

12 Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

13 Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

14 Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor guvernamentale (COFOG).

primăvara anului 2026, se estimează că acestea vor rămâne la același nivel în 2026. Acest procent reprezintă o creștere de 1,8 puncte procentuale din PIB comparativ cu anul de referință 2021.

(15) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează pieţele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și nespecifice implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, Polonia a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și companiilor ([15]). Printre acestea se numără reduceri nespecifice ale accizelor și TVA-ului la combustibili în vigoare până la 15 mai 2026. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestor măsuri ar urma să fie de circa 0,1 % din PIB în 2026. Potrivit estimărilor Comisiei, dacă aceste măsuri vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2026, costul lor bugetar se va ridica la 0,4 % din PIB în 2026.

(16) Pe baza calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale Poloniei au crescut cu 8,5 % în 2025 și cu 22,9 %, cumulat, în 2024 și 2025. Creșterea cheltuielilor nete în 2025 depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 0,9 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, rata cumulată de creștere a cheltuielilor nete depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,2 % din PIB în termeni cumulativi. Cu toate acestea, abaterea preconizată se încadrează în flexibilitatea clauzei derogatorii naționale, ținând seama de creșterea cheltuielilor pentru apărare.

(17) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale Poloniei cu 4,0 % în 2026 și cu 27,9 %, cumulat, în 2024, 2025 și 2026. Creșterea preconizată a cheltuielilor nete în 2026 se situează sub rata maximă de creștere recomandată. Dacă se consideră 2024, 2025 și 2026 împreună, rata cumulată preconizată de creștere a cheltuielilor nete depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,0 % din PIB în termeni cumulativi. Cu toate acestea, abaterea preconizată se încadrează în flexibilitatea clauzei derogatorii naționale pe baza proiecțiilor actuale privind cheltuielile pentru apărare.

(18) Cheltuielile publice au crescut rapid în ultimii ani, ca urmare a mai multor priorități de politică, inclusiv a creșterii cheltuielilor pentru apărare și politica socială. În 2025, acestea au atins 50,9 % din PIB, peste media UE de 49,5 % din PIB. Eficiența finanțelor publice rămâne o provocare, deoarece prestațiile sociale sunt în mare parte nespecifice și nu sunt testate pe baza mijloacelor la nivel de gospodărie, ceea ce duce la un sistem de protecție socială cu o putere redistributivă limitată. Analizele cheltuielilor efectuate începând din 2024 au avut un impact limitat în ceea ce privește realocările cheltuielilor.

(19) Pe lângă raționalizarea cheltuielilor, sunt necesare surse de venituri pentru a reechilibra finanțele publice și pentru a menține sustenabilitatea datoriei publice. Veniturile fiscale ca procent din PIB rămân cu mult sub nivelul agregat al UE, în pofida unei creșteri treptate observate în 2024 și 2025. Mixul fiscal al Poloniei se caracterizează printr-o dependență relativ scăzută de impozitarea veniturilor salariale,

[15] Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).

veniturile din impozitul pe venitul persoanelor fizice fiind cu mult sub media UE, în timp ce impozitele pe consum și pe capital reprezintă o pondere mai mare din veniturile totale. Baza de impozitare ar putea fi extinsă pentru a include noi surse, fără a împiedica creșterea economică. Pentru a mobiliza venituri suplimentare, sunt necesare, de asemenea, eforturi mai susținute pentru a îmbunătăți respectarea obligațiilor fiscale. Deși decalajului în materie de conformitate în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată (TVA) s-a redus, acesta rămâne substanțial. Se estimează, de asemenea, un decalaj ridicat în materie de conformitate în ceea ce privește impozitul pe profit.

(20) O tendință descrescătoare este vizibilă în ceea ce privește caracterul adecvat al pensiilor. Raportul dintre pensia medie și salariul mediu a scăzut de la 66 % în 2005 la 55 % în 2024. Conform estimărilor din Raportul din 2024 privind îmbătrânirea populației, limitarea scăderii în continuare a acestui raport, preconizată în ipoteza menținerii politicilor actuale, ar implica o creștere cu 2,5 puncte procentuale din PIB a cheltuielilor cu pensiile până în 2045. Acest lucru ar pune în pericol sustenabilitatea sistemului de pensii. Se estimează că, până în 2040, jumătate dintre pensionari vor primi o pensie egală cu minimul legal. Acest lucru ar fi valabil în principal pentru femeile a căror participare scăzută pe piața forței de muncă (48,3 % față de 59,4 % în UE a femeilor cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani) reflectă vârsta lor legală de pensionare mai scăzută. În plus, lucrătorii independenți care plătesc contribuții minime la sistemul de pensii și cei cu contracte de drept civil care prevăd plata unor cotizații pentru pensie sub pragul minim sunt, de asemenea, expuși riscului de sărăcie în ceea ce privește pensiile. Sistemul de pensii este caracterizat, de asemenea, de o fragmentare ridicată, cu regimuri speciale costisitoare pentru anumite profesii. KRUS, cel mai mare sistem special de pensii, este dedicat fermierilor, care reprezintă peste 10 % din totalul pensionarilor din Polonia și este puternic subvenționat de la bugetul de stat (aproximativ 0,7 % din PIB în 2025). Contribuțiile sociale ale marilor fermieri nu reflectă nivelurile veniturilor acestora, ceea ce afectează caracterul adecvat al pensiilor. În plus, normele care reglementează drepturile de pensie în KRUS și calcularea transferurilor de capital de pensii către sistemul general de pensii nu stimulează fermierii, în special pe cei cu perioade de contribuție semnificative la KRUS, să treacă la sistemul general. Alte profesii, cum ar fi serviciile cu personal în uniformă sau judecătorii și procurorii, primesc pensii fără a plăti contribuții, bazându-se astfel pe deplin pe subvențiile de la bugetul de stat.

(21) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a reformelor și implementarea cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.

(22) În Polonia, punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul social european Plus (FSE+) și Fondul de coeziune (FC), se situează peste ritmul mediu la nivelul UE, atât în ceea ce privește selecția proiectelor, cât și plățile. Este important să se mențină ritmul actual și să se maximizeze impactul investițiilor pe teren. Polonia ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. Cu toate acestea, unele domenii pot necesita o consolidare suplimentară în ceea ce privește punerea în aplicare, inclusiv cele legate de decuplarea de combustibilii fosili și tranziția justă. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficace a noilor

investiții identificate de Polonia în evaluarea sa la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea la jumătatea perioadei ([16]).

(23) Polonia se confruntă cu mai multe provocări legate de simplificare, cercetare și inovare, energie, climă și gestionarea apei, competențe și educație, incluziunea grupurilor defavorizate și segmentarea pieței forței de muncă, precum și locuințe.

(24) Deși dispune de un cadru de reglementare în general favorabil concurenței, Polonia se confruntă în continuare cu unele provocări în ceea ce privește complexitatea legislativă și asigurarea unui cadru instituțional eficace. 71 % dintre întreprinderi consideră că reglementările comerciale reprezintă o barieră pentru întreprinderea lor atunci când investesc în Polonia ([17]), iar costurile cu care se confruntă întreprinderile, în special IMM-urile, în ceea ce privește respectarea sistemelor de muncă și fiscale sunt relativ ridicate. Potrivit sondajului BEI privind investițiile, ponderea firmelor din Polonia care alocă peste 10 % din personalul lor pentru îndeplinirea cerințelor de reglementare a scăzut semnificativ (de la 25 % în 2024 la 19 % în 2025), dar rămâne cu mult peste media UE de 11 %. În plus, implicarea partenerilor sociali în procesul legislativ rămâne limitată, iar părțile interesate raportează deficiențe persistente în funcționarea Consiliului pentru dialog social. Sistemul de achiziții publice continuă să fie afectat de numărul scăzut de întreprinderi care depun oferte, precum și de procedurile îndelungate și complexe. Consolidarea în continuare a digitalizării procesului de achiziții publice și planificarea în avans, inclusiv comunicarea planurilor de achiziții pe termen lung, ar putea contribui la abordarea provocărilor. Barierele administrative și de reglementare afectează comerțul cu bunuri și servicii în interiorul SEE, iar normele naționale privind ambalajele și deșeurile creează sarcini suplimentare de asigurare a conformității.

(25) În pofida anilor de creștere economică solidă și de îmbunătățire a nivelului de trai, Polonia continuă să se confrunte cu disparități semnificative în materie de dezvoltare atât între regiunile sale, cât și în interiorul acestora, inclusiv între zonele urbane și cele rurale. Estul Poloniei rămâne deosebit de dezavantajat, regiunea înregistrând un PIB pe cap de locuitor de 61,3 % din media UE în 2024, ceea ce face ca aceasta să se claseze printre cele mai sărace regiuni din Uniune. Situația regiunilor de la frontiera externă estică a UE a fost exacerbată și mai mult de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, ceea ce a condus la sporirea preocupărilor în materie de securitate și a incertitudinii economice, precum și la reducerea atractivității acestor regiuni atât pentru investitori, cât și pentru rezidenți. Multe zone, în special cele din afara marilor centre metropolitane, suferă din cauza capacității administrative insuficiente și a accesului inegal la servicii publice esențiale, inclusiv la educație, asistență medicală, îngrijirea copiilor și transport, ceea ce le diminuează și mai mult atractivitatea. Inovarea în regiunile estice și nord-vestice, inclusiv investițiile inovatoare, este limitată, ceea ce afectează creșterea productivității acestora și disponibilitatea locurilor de muncă de înaltă calitate.

(26) Creșterea economică și competitivitatea Poloniei se bazează din ce în ce mai mult pe capacitatea sa de a valorifica potențialul științei și al inovării. În pofida creșterii

---

16 Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

17 EIB Investment Survey 2025: Poland overview

constante a cheltuielilor întreprinderilor în domeniul C&D, rezultatele în materie de inovare ale Poloniei rămân limitate, performanța în materie de C&D ajungând la numai 65,9 % din media UE în 2025 – o îmbunătățire de 2,6 puncte procentuale față de 2024. Cooperarea dintre mediul științific și mediul de afaceri este limitată, ceea ce reduce capacitatea Poloniei de a-și comercializa cercetarea. Această problemă este amplificată de stimulentele insuficiente pentru cercetători ca să lucreze cu industria, cum ar fi evaluarea inadecvată a rezultatelor comercializării în cadrul evaluării activității științifice. Creșterea atractivității carierelor în cercetare și modernizarea în continuare a instituțiilor științifice vor fi esențiale. Eforturile de stimulare a inovării trebuie să includă actualizarea și raționalizarea strategiilor de specializare inteligentă. Dezvoltarea în continuare a unui mediu care să sprijine transferul de tehnologie, precum și înființarea și extinderea start-upurilor, asigurând accesul acestora la finanțare stabilă și fiabilă, se numără printre etapele-cheie în direcția realizării unui ecosistem de inovare de înaltă performanță.

(27) În pofida progreselor satisfăcătoare, există în continuare provocări în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice și disponibilitatea acestora pentru cetățeni și întreprinderi, care rămâne sub media UE, în special cele pentru cetățeni, pentru care Polonia are un punctaj de 71 comparativ cu media UE de 82. Limitările în ceea ce privește interoperabilitatea, schimbul de date între sistemele guvernamentale și principiul înregistrării unice în colectarea datelor subminează experiența utilizatorilor și reduc potențialul digitalizării serviciilor publice de a reduce sarcina administrativă, în timp ce sectoare precum justiția ar beneficia de pe urma digitalizării suplimentare în vederea îmbunătățirii eficienței și a accesibilității. Polonia nu a valorificat încă pe deplin schimbul transfrontalier de date, ratând oportunități de simplificare a procedurilor administrative, în special prin utilizarea sporită a formatelor de date structurate.

(28) Adoptarea tehnologiilor digitale în rândul IMM-urilor din Polonia rămâne sub media UE, limitând productivitatea și inovarea. Deși ponderea sa a crescut, doar 59 % dintre IMM-urile poloneze au atins un nivel de bază de intensitate digitală în 2025 (comparativ cu media UE de 71,4 %). Adoptarea tehnologiilor avansate, cum ar fi IA, este, de asemenea, în urmă, ceea ce ar putea împiedica creșterea viitoare. Polonia ar beneficia de pe urma stimulării în continuare a investițiilor și a sprijinului pentru cunoștințe specializate în domeniul digitalizării, a promovării adoptării de tehnologii avansate și a perfecționării angajaților, precum și a participării la inițiative la nivelul UE.

(29) Piața locuințelor din Polonia a fost caracterizată în ultimii ani de o ofertă scăzută de locuințe și de o scădere a accesibilității financiare. Prețurile locuințelor și chiriile au crescut rapid din 2015, în special în orașe. Investițiile în locuințe rămân cele mai scăzute din UE, în timp ce calitatea și starea locuințelor rămân deficitare, cu rate ridicate de supraaglomerare. Pentru a aborda acest aspect, este necesară o gamă largă de măsuri, cu accent pe politicile axate pe ofertă, inclusiv îmbunătățirea reglementărilor pieței locuințelor pentru a crește oferta de locuințe la prețuri accesibile, pentru a îmbunătăți calitatea acesteia și pentru a încetini inflația prețurilor locuințelor.

(30) Politicile Poloniei în domeniul locuințelor sunt fragmentate. Diferite programe sunt răspândite în cadrul a diferite ministere cu priorități concurente și nu există niciun organism care să coordoneze politica în domeniul locuințelor la nivel central. Nu există o analiză centralizată a nevoilor de locuințe și a fondului existent (inclusiv la nivel local). Pentru a aborda acest aspect, Polonia ar trebui să introducă o coordonare a

politicii în domeniul locuințelor la nivel central și între administrațiile centrale și locale și să creeze o strategie pe termen lung privind locuințele, cu o traiectorie clară de abordare a scăderii accesibilității și disponibilității locuințelor, de îmbunătățire a calității locuințelor și de punere în aplicare a unor instrumente de monitorizare (alături de un mecanism pe mai multe niveluri de colectare a datelor axat pe proprietățile goale) pentru a identifica și a viza mai bine fondul locativ local specific și nevoile locale specifice.

(31) Accesul la locuințe sociale, municipale și la prețuri accesibile în Polonia este scăzut, iar grupurile vulnerabile se confruntă cu obstacole specifice (inclusiv discriminare și constrângeri în materie de accesibilitate). Decalajul mare în ceea ce privește construcția de locuințe contribuie la deficitul de locuințe și la accesul limitat la acestea pentru grupurile cu nevoi specifice. Pentru a spori oferta de locuințe, a îmbunătăți calitatea acesteia și a răspunde mai bine nevoilor unor grupuri specifice, Polonia ar trebui să își extindă și să își modernizeze sistemul și programele de locuințe sociale și de locuințe de închiriat la prețuri accesibile, cu o strategie stabilă și pe termen lung și finanțare pentru programele municipale de locuințe, să introducă programe de renovare și reabilitare a clădirilor vacante în vederea transformării acestora în locuințe, să extindă agențiile de închiriere socială și să dezvolte soluții axate pe locuințe pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și persoanele fără adăpost.

(32) Reglementările Poloniei referitoare la închiriere și construcții și aplicarea acestora au un impact negativ asupra ofertei de locuințe și a accesului la locuințe la prețuri accesibile. Protecția juridică și drepturile pe piața închirierilor sunt dezechilibrate, deoarece legislația actuală nu protejează în mod adecvat și egal nici drepturile proprietarilor, nici pe cele ale chiriașilor. Proprietarii se confruntă cu proceduri de evacuare prelungite și costisitoare chiar și atunci când chiriașii nu respectă contractele de închiriere, în timp ce chiriașii pot fi afectați de instabilitatea pe termen lung a chiriilor, deoarece legea nu reglementează în mod clar creșterile chiriilor, iar perioadele de preaviz nu sunt adesea respectate. O abordare mai echilibrată a drepturilor proprietarilor și a securității chiriașilor și îmbunătățirea aplicării legislației existente ar facilita închirierea stabilă și pe termen lung. Procedurile de reglementare în sectorul construcțiilor ar putea fi, de asemenea, îmbunătățite în vederea construirii de locuințe într-un mod mai rapid și mai puțin costisitor.

(33) Polonia rămâne unul dintre puținele state membre care își bazează impozitul pe proprietate pe o rată forfetară maximă foarte scăzută stabilită la nivel central prin lege, mai degrabă decât pe valoarea unei proprietăți. Acest lucru creează un regim regresiv de impozitare a proprietăților și contribuie la cererea de investiții speculative, deoarece proprietățile sunt impozitate semnificativ mai puțin decât activele financiare mai riscante, cum ar fi stocurile, ceea ce conduce la creșterea inflației prețurilor proprietăților. Acest aspect ar putea fi abordat prin modificarea regimului de impozitare în direcția impozitării bazate pe valoare a terenurilor sau a proprietăților (prin intermediul unui impozit pe valoarea terenurilor sau al unui impozit cadastral pe proprietate), ceea ce ar îmbunătăți progresivitatea acestuia și ar aborda stimulentele care contribuie la creșterea rapidă a prețurilor locuințelor și la oferta scăzută din cauza proprietăților sau a terenurilor goale sau insuficient utilizate.

(34) În pofida eforturilor recente, blocajele din rețea încetinesc în continuare ritmul tranziției energetice. În 2025, au fost refuzate cereri de racordare pentru o capacitate de energie din surse regenerabile de aproximativ 42 GW. Aceasta depășește capacitatea totală instalată din surse regenerabile în Polonia. Pentru a aborda aceste

blocaje, operatorul de sistem de transport urmărește să acorde prioritate investițiilor în rețelele de transport, în transportul nord-sud, precum și în coridoarele dedicate noilor capacități aflate în prezent în curs de dezvoltare (atât offshore, cât și nucleare), în integrarea rețelelor de transport și distribuție și în soluțiile de flexibilitate. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți flexibilitatea sistemului energetic polonez, inclusiv prin comerțul transfrontalier cu energie electrică, pentru a evita restricționarea surselor regenerabile de energie și pentru a atenua creșterile bruște ale prețurilor în orele de vârf. Nivelul actual de interconectare transfrontalieră este scăzut, singurul proiect în curs de desfășurare fiind Harmony Link cu Lituania. Restricțiile de alocare a capacităților au decuplat în mod sistematic prețurile energiei electrice din Polonia de piața UE și contribuie în prezent la creșterea prețurilor. Deși aplicarea restricțiilor de alocare înregistrează o oarecare scădere, frecvența activării restricțiilor de alocare este îngrijorătoare, deoarece conduce, în cele din urmă, la limitarea SRE.

(35) Din cauza dependenței de combustibilii fosili scumpi pentru producerea de energie electrică și a lipsei de flexibilitate și interconectivitate în materie de combustibili nefosili, prețurile angro ale energiei electrice din Polonia s-au situat, în medie, pe locul al nouălea în UE în 2025, limitând accesibilitatea prețurilor energiei. Implementarea în continuare a surselor regenerabile de energie se confruntă, de asemenea, cu constrângeri care nu sunt legate de rețea. În ceea ce privește prețurile cu amănuntul, sarcina fiscală disproporționat de mare asupra energiei electrice (în comparație cu gazele naturale) subminează electrificarea în Polonia, atât a sectoarelor industriale, cât și a gospodăriilor. Consumatorii industriali plătesc de aproximativ trei ori mai mult pentru energia electrică decât pentru gaze, iar impozitele și taxele reprezintă o treime din factura lor de energie electrică. În sectorul încălzirii, sarcina fiscală asupra energiei electrice împiedică instalarea pompelor de căldură. Sectorul extracției cărbunelui din Polonia este puternic subvenționat și consumă resurse bugetare care, în caz contrar, ar putea fi utilizate, printre altele, pentru a accelera tranziția către o energie curată și tranziția industrială. Subvențiile pentru combustibilii fosili care nu abordează în mod specific nici sărăcia energetică și nici preocupările reale în materie de securitate energetică ar putea face cu titlu prioritar obiectul eliminării treptate.

(36) Transformarea industrială nu dispune de un cadru strategic și legislativ coerent care să alinieze stimulentele de politică, planificarea infrastructurii și sprijinul financiar la obiectivele de promovare a investițiilor în sectoarele prioritare. Principalele intervenții în materie de decarbonizare – electrificarea, implementarea surselor regenerabile de energie produse la fața locului, utilizarea hidrogenului verde și implementarea captării, utilizării și stocării dioxidului de carbon – sunt puse în aplicare treptat, mai degrabă decât structural. Eliminarea treptată a cărbunelui prezintă provocări economice și sociale majore pentru regiunile care se bazează încă pe minerit și pe industrii cu emisii ridicate. O abordare coordonată a transformării industriale va fi esențială pentru a atenua pierderea competitivității, stimulând în același timp inovarea și creșterea economică în aceste regiuni.

(37) Atât încălzirea centralizată, cât și încălzirea individuală rămân dependente de cărbune, confruntându-se cu provocări structurale în materie de decarbonizare. Sursele regenerabile de energie furnizează doar 21 % din energia utilizată pentru încălzire și răcire în toate sectoarele. Trecerea de la cogenerarea pe bază de cărbune la cea pe bază de gaze este în curs de desfășurare în sectorul încălzirii centralizate, dar integrarea surselor regenerabile de energie înregistrează întârzieri. Cărbunele reprezintă în continuare 60 % din mixul pentru încălzirea centralizată, în timp ce implementarea sistemelor bazate pe surse regenerabile de energie și pe emisii scăzute este limitată la

proiecte demonstrative și la câteva orașe mai mici. Progresele în materie de decarbonizare depind de diversificarea accelerată a surselor de căldură și de modernizarea rețelei, precum și de planificarea modalităților de valorificare a potențialului utilizării căldurii reziduale. Aproximativ 15 % din gospodăriile poloneze utilizează în continuare cărbune pentru încălzirea individuală – cel mai mare număr absolut din UE, fapt care se reflectă, de asemenea, în unul dintre cele mai scăzute niveluri de calitate a aerului din UE. Se estimează, de asemenea, că o pondere comparabilă a gospodăriilor este expusă riscului de sărăcie energetică din cauza costurilor ridicate ale energiei și a eficienței reduse a clădirilor. Eforturile suplimentare de reducere a dependenței de cărbune și de îmbunătățire a eficienței energetice sunt esențiale pentru reducerea emisiilor și a poluării aerului. Încălzirea și răcirea reprezintă 81 % din consumul de energie rezidențial.

(38) Trecerea la un transport durabil rămâne dificilă în Polonia, emisiile generate de transportul rutier aproape dublându-se în ultimele două decenii. Utilizarea vehiculelor electrice în transportul privat și de marfă crește lent din cauza stimulentelor insuficiente, inclusiv fiscale, și a infrastructurii de încărcare. Sprijinirea și coordonarea dezvoltării transportului public intermodal cu emisii zero pot susține în continuare eforturile de decarbonizare, promovând în același timp o mai bună conectivitate.

(39) Polonia este vulnerabilă la riscuri ridicate de secetă, inundații, valuri de căldură și fenomene meteorologice extreme, care amenință securitatea economică și bunăstarea oamenilor. Polonia nu dispune încă de o strategie națională actualizată de adaptare la schimbările climatice, bazată pe cea mai recentă evaluare a riscurilor disponibilă. Se preconizează că acțiunile destinate actualizării strategiei adoptate în 2013 vor fi finalizate abia în 2027. Acest lucru împiedică planificarea eforturilor de adaptare și coordonarea între autoritățile locale, regionale și naționale în ceea ce privește abordarea nevoilor acute de consolidare a rezilienței la schimbările climatice și a pregătirii pentru acestea. Schimbările climatice exacerbează riscurile de mediu, iar resursele de apă și ecosistemele sunt deosebit de vulnerabile. Poluarea continuă a apei cauzată de activitatea industrială, combinată cu temperaturile mai ridicate, rămâne o provocare critică, amenințând resursele de apă dulce. Protejarea și refacerea ecosistemelor necesită stimulente mai puternice, inclusiv financiare și conforme cu principiul „poluatorul plătește”, pentru a limita poluarea și a promova utilizarea durabilă. Resursele naturale sunt, de asemenea, un factor de atenuare a schimbărilor climatice, dar eliminările de dioxid de carbon din Polonia nu sunt suficient de ambițioase în vederea îndeplinirii obiectivului pentru 2030 privind exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura. Sunt necesare politici suplimentare pentru a promova agricultura durabilă în zonele umede și turbării și gestionarea așezărilor urbane.

(40) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri urgente pentru a aborda provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor și al educației, care frânează competitivitatea. Recomandările specifice adresate Poloniei în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.

(41) Scăderea competențelor de bază și creșterea inegalităților în educație rămân o provocare. Începând din 2018, rezultatele slabe în rândul tinerilor în vârstă de 15 ani în ceea ce privește competențele de bază au crescut peste media UE. Există în continuare disparități regionale atât în ceea ce privește rezultatele școlare, cât și accesul la educație. Educația favorabilă incluziunii prezintă provocări, un procent ridicat de elevi

cu nevoi educaționale speciale aflându-se în medii segregate. Pentru a facilita tranziția elevilor cu handicap către învățământul general, Polonia ar beneficia de pe urma elaborării unei strategii educaționale favorabile incluziunii, a consolidării serviciilor de sprijin și a formării specifice a cadrelor didactice. Dezvoltarea unei abordări strategice pe termen lung a educației favorabile incluziunii ar facilita implicarea părților interesate, punerea în aplicare a unor măsuri cuprinzătoare, precum și extinderea accesului la educația favorabilă incluziunii pentru toți elevii. În plus, competențele verzi și digitale insuficiente continuă să acționeze ca blocaje pentru dubla tranziție. De exemplu, doar jumătate din populația poloneză cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani avea cel puțin competențe digitale de bază în 2025, un procentaj aflat sub media UE. Polonia ar putea beneficia de o abordare mai holistică a deficitului de competențe în contextul dublei tranziții, precum și, în sens mai larg, de o monitorizare și o evaluare mai atente a reformelor și a investițiilor în competențe la toate nivelurile.

(42) Polonia se confruntă în continuare cu un nivel constant scăzut al înscrierii și cu o pondere scăzută a absolvenților în programele de studii în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), ceea ce limitează capacitatea de inovare a țării. O abordare mai integrată a educației în domeniul STIM (inclusiv o mai bună sensibilizare cu privire la carieră, mentorat, implicarea grupurilor defavorizate) ar fi, de asemenea, benefică pentru încurajarea studenților (în special a femeilor) să urmeze cariere în domeniul STIM.

(43) Înzestrarea cadrelor didactice cu competențele necesare și îmbunătățirea calității educației lor rămân o provocare majoră în abordarea declinului competențelor de bază. Deficitul de cadre didactice persistă și se poate adânci pe măsură ce rămân în continuare provocări în ceea ce privește atragerea și păstrarea noilor membri ai personalului. În plus, ponderea scăzută a cadrelor didactice din învățământul secundar inferior cu vârsta sub 30 de ani evidențiază necesitatea unor parcursuri profesionale mai atractive pentru cadrele didactice. Pentru a facilita punerea în aplicare cu succes a reformei programelor de învățământ și pentru a îmbunătăți perspectivele de carieră ale cadrelor didactice, Polonia ar trebui să asigure personal didactic suficient, modernizarea formării inițiale a cadrelor didactice și investiții susținute în dezvoltarea lor profesională (inclusiv în contextul educației favorabile incluziunii).

(44) Există în continuare preocupări cu privire la eficacitatea relativ scăzută a sistemului de educație și formare profesională (EFP), în pofida ratelor ridicate de participare. Rata de ocupare a proaspeților absolvenți EFP a scăzut și rămâne sub media UE. Identificarea cauzelor profunde ale rezultatelor mai slabe în materie de ocupare a forței de muncă ale absolvenților EFP, și anume în ceea ce privește competențele de bază scăzute, relevanța limitată a programelor pe piața forței de muncă și necorelarea competențelor, precum și un plan de acțiune specific, bazat pe dovezi, pentru abordarea acestora ar putea îmbunătăți situația absolvenților EFP. Aceasta ar putea fi completată de măsuri privind consolidarea calității predării (inclusiv abordarea deficitului de cadre didactice și a lacunelor în materie de formare), o mai bună aliniere a programelor de învățământ la nevoile pieței forței de muncă, inclusiv în ceea ce privește competențele digitale și verzi, și consolidarea coordonării cu politicile privind învățarea în rândul adulților. Participarea la învățarea în rândul adulților este în continuare cu mult sub media UE, în special în ceea ce privește învățarea non-formală, până în prezent înregistrându-se doar progrese limitate. Doar o cincime din populația adultă a participat la activități de învățare în 2024, cu mult sub media UE și sub obiectivul pentru 2030. Sistemul de învățare în rândul adulților rămâne fragmentat din cauza guvernanței dispersate între ministere și actorii regionali, precum și a

dependenței puternice de finanțarea bazată pe proiecte. Acest lucru contribuie la o coerență limitată a sistemului. Prin urmare, sistemul ar putea beneficia de o mai bună coordonare și finanțare la nivel național.

(45) Integrarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă continuă să reprezinte o provocare. Handicapul și boala rămân un factor determinant principal al inactivității: diferența între rata de ocupare a persoanelor cu handicap și cea din rândul restului populației a crescut și mai mult, de la 33,9 puncte procentuale în 2023 la 35,6 puncte procentuale în 2024. Participarea persoanelor cu handicap la forța de muncă este puțin peste 50 %. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește reglementarea și îmbunătățirea accesului la serviciile de îngrijire a copiilor, în mare parte cu sprijinul fondurilor FSE + și MRR, dar participarea femeilor pe piața forței de muncă rămâne scăzută și afectată de disparitățile regionale. Competențele lucrătorilor din afara UE rămân insuficient utilizate pe piața forței de muncă. În 2023, aproape fiecare al doilea resortisant din afara UE a lucrat sub nivelul său de calificare, în pofida participării lor ridicate pe piața forței de muncă. Există posibilitatea de a continua eforturile în materie de creștere a eficacității serviciilor publice de ocupare a forței de muncă pentru a oferi un sprijin mai bine direcționat care să contribuie la integrarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă.

(46) Proporția contractelor de drept civil din totalul locurilor de muncă este în creștere. În plus, persoanele care desfășoară activități independente și care nu angajează personal reprezintă o parte semnificativă din totalul locurilor de muncă, depășind media UE. Ambele grupuri nu sunt acoperite integral de protecția socială, deoarece asigurarea de sănătate este voluntară și există dispoziții legale care permit plata unor contribuții de asigurări sociale reduse, ceea ce poate avea un impact negativ asupra prestațiilor viitoare, inclusiv asupra pensiilor. Acest lucru duce la arbitraj fiscal (impozite și contribuții de asigurări sociale) între diferite tipuri de contracte, sarcina fiscală asupra costului forței de muncă crescând odată cu veniturile. Deși rata negocierilor colective este cea mai scăzută din UE, aceasta este utilizată mai frecvent la nivel de întreprindere decât la nivel sectorial, ceea ce, în general, slăbește poziția de negociere a lucrătorilor și a persoanelor care desfășoară o activitate independentă.

(47) Serviciile de îngrijire pe termen lung nu sunt pregătite să facă față provocărilor demografice din ce în ce mai mari. Cheltuielile publice pentru îngrijirea pe termen lung rămân scăzute și sunt alocate în mare măsură îngrijirii rezidențiale (cu mult peste media UE), în timp ce programele care vizează dezvoltarea îngrijirii la domiciliu sau a îngrijirii în comunitate rămân subfinanțate sau depind în mare măsură de finanțarea din partea UE. Acest lucru se traduce prin costuri directe ridicate pentru persoanele aflate în dificultate și printr-o dependență ridicată de îngrijirea informală pentru serviciile la domiciliu. Polonia ar beneficia de pe urma îmbunătățirii calității serviciilor de îngrijire pe termen lung și a accesului la acestea, în special a îngrijirii la domiciliu și a îngrijirii în comunitate, inclusiv prin creșterea finanțării aferente și a sustenabilității acestora.

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, Polonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să respecte în continuare ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, cu scopul de a pune capăt situației de deficit excesiv, utilizând în același timp flexibilitatea disponibilă în temeiul clauzei derogatorii naționale pentru a spori cheltuielile în domeniul apărării. Să consolideze cheltuielile pentru apărare și nivelul de pregătire pentru apărare, asigurând, în același timp, eficiența cheltuielilor și adaptarea treptată a bugetului pentru a susține creșterea

structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a atenua impactul creșterii prețurilor la energie sunt temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și, în același timp, sunt compatibile din punct de vedere al costului bugetar cu angajamentele asumate în contextul cadrului fiscal al UE. Să îmbunătățească eficiența cheltuielilor publice, inclusiv printr-o mai bună direcționare a prestațiilor sociale și prin extinderea acoperirii analizelor cheltuielilor. Să extindă veniturile administrației publice, inclusiv prin creșterea rolului surselor mai puțin dăunătoare creșterii economice și prin îmbunătățirea respectării obligațiilor fiscale. Să îmbunătățească caracterul adecvat al sistemului de pensii, menținând în același timp sustenabilitatea pe termen lung prin creșterea vârstei efective de pensionare, prin abordarea sărăciei în ceea ce privește pensiile care afectează femeile și lucrătorii independenți și prin reformarea sistemelor speciale de pensii.

2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să mențină ritmul de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice și pe flexibilitățile prevăzute în evaluarea la jumătatea perioadei a cadrului politicii de coeziune. Să abordeze provocările unice de natură socioeconomică, de securitate și de pregătire civilă cu care se confruntă în special regiunile de la frontiera externă estică a UE.

3. Să simplifice reglementarea, să îmbunătățească instrumentele de reglementare și să asigure un cadru juridic stabil și clar. Să încurajeze concurența în cadrul proceselor de achiziții publice, luând măsuri pentru ca acestea să fie mai eficiente și mai puțin împovărătoare, și să asigure o planificare pe termen lung a achizițiilor publice. Să consolideze legăturile dintre știință și mediul de afaceri prin crearea unor stimulente mai puternice pentru comercializarea rezultatelor cercetării și a unei rezerve eficiente de proiecte pregătite pentru investiții. Să modernizeze sistemul public de cercetare, să sporească atractivitatea carierelor în cercetare și să asigure o finanțare durabilă pentru C & I. Să creeze un mediu de afaceri mai favorabil inovării, inclusiv pentru start-up-uri și întreprinderile în curs de extindere. Să reducă disparitățile teritoriale, în special printr-un acces sporit la serviciile publice și la infrastructură și prin îmbunătățirea calității acestora, precum și în domeniul cercetării și inovării. Să consolideze capacitatea administrativă și să îmbunătățească eficiența prin valorificarea interoperabilității serviciilor electronice și a principiului înregistrării unice în colectarea datelor pentru digitalizare. Să sporească intensitatea digitală a IMM-urilor, acordând totodată prioritate sprijinului pentru tehnologiile avansate. Să sporească oferta și calitatea locuințelor sociale și la prețuri accesibile prin coordonarea eficientă a politicilor și strategii în domeniul locuințelor, prin programe extinse privind locuințele sociale și la prețuri accesibile, prin reglementări îmbunătățite și prin revizuirea impozitării proprietăților.

4. Să stimuleze flexibilitatea și capacitatea rețelei sistemului energetic, să sporească interconexiunile transfrontaliere și comerțul cu energie electrică și să elimine constrângerile privind utilizarea în continuare a surselor regenerabile de energie. Să promoveze semnale echilibrate privind prețul energiei electrice pentru a stimula electrificarea și să elimine treptat subvențiile pentru combustibilii fosili, în special cele legate de extracția cărbunelui. Să stimuleze transformarea industrială curată și să promoveze strategii pentru tranziția orientată spre inovare pentru regiunile dependente de cărbune. Să reducă dependența de combustibilii fosili în sectorul

încălzirii, combinată cu modernizarea termică a clădirilor. Să promoveze decarbonizarea transporturilor, împreună cu infrastructura de sprijin. Să consolideze reziliența la schimbările climatice prin guvernanța adaptării funcționale, refacerea ecosistemelor și utilizarea durabilă a resurselor naturale.

5. Să promoveze o educație de calitate și favorabilă incluziunii și să abordeze deficitul de forță de muncă și de competențe. Să intensifice participarea la domeniile STIM din învățământul superior și să abordeze deficitul de cadre didactice și calitatea formării cadrelor didactice. Să consolideze în continuare eficacitatea educației și formării profesionale. Să faciliteze și sporească participarea adulților la procesul de învățare. Să sporească participarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă, în special a persoanelor cu handicap, inclusiv prin furnizarea de sprijin adaptat pentru piața forței de muncă. Să reducă segmentarea pieței forței de muncă în consultare cu partenerii sociali prin abordarea arbitrajului fiscal între tipurile de contracte și să îmbunătățească accesul la protecție socială. Să sporească accesul la serviciile de îngrijire pe termen lung și calitatea acestora.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Preşedintele